

# DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Károly-utca 9.  
Telefonszám: 305.  
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN  
egész évre . K 24.— félévre . . K 12.—  
negyedévre K 6.— egyhónapra K 2.—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN  
egész évre . K 28.— félévre . . K 14.—  
negyedévre K 7.— egyhónapra K 2-40

Kiadóhivatal Károly-utca 9.  
Telefonszám: 81.  
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 189. szám.

Szerda, augusztus 5.

## Vilmos császár harcias beszéde. Az orosz cár perfid eljárása.

Berlinből jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy a birodalmi gyűlés elé ma Fehér könyvet terjesztettek, melynek leg-szenzációsabb része Vilmos császár és Miklós táviratváltása.

Vilmos császár július 28-án ezt sürgönyözte: Legnagyobb nyugtalansággal hallom, milyen hatást keltett birodalmamban Ausztria-Magyarország eljárása. Szerbiában évek óta üzött lelkiismeretlen izgatás azon fellázító büntetthez vezetett, melynek Ferenc Ferdinánd főherceg áldozatul esett. A szellem, mely saját királyukat és nejét ölette meg a szerbekkel, ma is uralkodik ezen országban. Te kétségtelesen egyetértesz velem, hogy mi kettőnknek közös érdekünk megkövetelni, hogy mindazok, akik a gyalázatos gyilkosságért *erkölcsileg* felelősek, a megérdemelt büntetést megkapják, másrészt nem felejtsem el, mily nehéz rád és kormányodra nézve szembeszállni a közvélemény áramlatával. Megemlékezve bennünket régóta összefűző benső barátságról, minden befolyásomat érvényesítem, hogy Ausztria-Magyarországot rábirjam, hogy *nyílt és kielégítő megegyezésre* törekedjen Oroszországgal. Bizton reménylem, hogy a megtámadható nehézségek elhárítását célzó fáradozásaimban támogatni fogsz, őszinte és készséges rokonod: Vilmos.

Miklós cár erre július 29-én ezt válaszolta: Örvendek, hogy Németországba visszaérteztél e komoly pillanatban. *Kérve kérlek, segíts nekem!* Csunya háborút üzentek egy gyöngé országnak. Oroszországban óriási ezért a felháborodás, melyet osztok. Előre látom, hogy *nemsokára már nem állhatok ellen a reám gyakorolt nyomásnak és kénytelen leszek oly intézkedéseket tenni, melyek előidéznek a háborút.* Elejét veendő egy szerencsétlenségnek, ami egy *európai háború* lenne, régi barátságunknak nevében kérlek, tégy meg minden lehető, hogy szövetségesedet visszatartsd attól, hogy tulmessenre menjen. Miklós.

Erre Vilmos császár július 29-én ezt

válaszolta: Táviratodat megkaptam és osztom a béke fentartása iránti kívánságodat, — ámde Ausztria-Magyarország eljárását nem tekinthetem csunya háborúnak. Ausztria-Magyarország tapasztalatból tudja, hogy Szerbiának csak *papíron álló ígéretei teljesen megbízhatatlanok.* Nézetem szerint Ausztria-Magyarország eljárása *kísérletnek* tekintendő, hogy teljes garanciát kapjon aziránt, hogy Szerbia ígéretei valóban tetté is váljanak. E nézetemben megerősít az osztrák-magyar kabinet nyilatkozata, mely szerint *a monarchia nem tervez területhódításokat Szerbia rovására.* Azt hiszem tehát, hogy Oroszországnak igenis lehetséges az osztrák-magyar—szerb háborúval szemben megmaradni a *néző szerepben*, — anélkül, hogy a legborzalmasabb háborúba rántsa bele Európát, melyet az valaha megért. Azt hiszem, hogy *direkt megegyezés kormányod és Bécs között lehetséges és kívánatos oly megegyezés, amelyet mint már telegrafáltam, kormányom minden erejével előmozdítani fáradozik.* Természetesen az Oroszország részéről való katonai intézkedések, — amelyeket Ausztria-Magyarország fenyegetésnek tekinthetne, — siettetnék a szerencsétlenséget, amelyeket mind a ketten elhárítani kívánunk, az én közvetítő szerepem is, amelyet a barátságomra való hivatkozásod folytán készséggel vállaltam, aláírva lenne. Vilmos.

Július 30-án ezt sürgönyözte Vilmos császár a cárnak: Nagykövetem utasított kormányodat egy *mozgósítás* veszélyeire és súlyos következményeire figyelmeztetni. Ausztria-Magyarország csak Szerbia ellen mozgósított, még pedig *a hadseregnek egy részét.* Ha Oroszország Ausztria-Magyarország ellen mozgósít, akkor a közvetítő szerep, amellyel te a legnagyobb barátsággal megbíztál és a mely lehetetlenné tétetik, *a döntés egész sulya most a te válladra nehezedik* s neked kell viselni a felelősséget háborúért és békéért. Vilmos.

A cár július 30-án ezt válaszolta erre: Szívből köszönöm gyors válaszodat, ma este küldöm *Tatischewet* instrukciókkal. *A most érvényben levő katonai intézkedések már több hónappal ezelőtt megtörténtek,* még pedig az Ausztria készülődései ellen való védekezés okaiból. Teljes szívemből remélem, hogy az intézkedések semmiképen nem fogják befolyásolni közvetítő szerepedet, melyet én igen nagyra értékelek. *Szükségünk van Ausztriára gyakorolt nyomásodra,* hogy velünk meg tudjon egyezni. Miklós.

(Az említett Tatischew a cárnak Vilmos császár személye mellé beosztott katonai képviselője.)

Berlinből jelentik: Ma délből gyűltek össze a királyi palotában a birodalmi gyűlés tagjai. A rendkívüli ülést Vilmos császár nyitotta meg, délután egy órakor. Vilmos császár harcias beszédet mondott.

— Eddig minden provokálás dacára a béke mellett foglalt állást, aminek tanuja volt az egész világ, — ugymond. — *Ferenc Ferdinánd* barátjának meggyilkolásával örvény nyílt meg. *Ferenc József* császár és király, hű szövetségesünk kénytelen volt fegyverhez nyulni. *Nemcsak szövetségi kötelességünk állít bennünket a monarchiához, hanem a kulturközösség is s a hatalmi állás megvédelmezése. Nem hajt bennünket hódítási vágy, hanem a védelem harca ez. Tiszta kézzel nyulunk a kardunkhoz!*

A császár beszédét leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a birodalmi gyűlés.

Bécsből jelentik (augusztus 4. 11 óra 10 perckor): *Az ellenséges határon nyugalom uralkodik.*

A Magyar Távirati Iroda kapja a hirt Washingtonból, hogy az északamerikai Egyesült-Államok *semlegességi* nyilatkozata elkészült. A nyilatkozatot holnap publikálják.

Berlinből jelentik: A német csapatok bevették Bendzint, a franciák viszont a német Gottesthalt, Metzerhalt, Marchirt s Schlupfapast.